

Дата: 16.12.22

Клас: 4 – Б

Предмет: ЯДС

Вчитель: Лисенко О. Б.

Тема: Заповідні території та охорона природи.

Мета: продовжувати формувати вміння розповідати про найважливіші природні об'єкти України, своєї місцевості; робити висновок про різноманітність і цілісність природи Землі; виявляти повагу до досвіду українського народу у збереженні природи; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу; визначати головне в інформації природничого змісту, висловлювати враження щодо неї; презентувати інформацію про природу у вигляді повідомлення, малюнку, схеми, презентації тощо.

Хід уроку

Користуйтеся презентацією під час опрацювання даної теми уроку або відео уроком за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=nkXrFCOke38>

1. Організаційний момент.

Приготуйте, будь ласка, все, що потрібно для уроку: підручник, зошит, ручку, олівці.

Старанно працюйте. Не забувайте робити хвилинки відпочинку та релаксації під час уроку.

2. Актуалізація опорних знань.

1) Фенологічні спостереження. Вправа «Синоптик».

Дайте характеристику сьогоднішньому дню.

2) Пригадуємо.

Що призводить до зникнення багатьох видів рослин і тварин?

Що вам відомо про заповідники?

3) Рухлива вправа для очей.

3. Повідомлення теми уроку.

- Сьогодні на уроці ми поговоримо про заповідні території та охорону природи Карпат.

4. Вивчення нового матеріалу.

1) Робота з підручником ст. 152 - 155.

Словникова робота.

Природні заповідники – ділянки землі та водного простору, де рослини та тварини перебувають під охороною держави.

2) Рослинний і тваринний світ Поліського заповідника.

Поліський заповідник – це острів дикої природи, де охороняються всі живі створіння, незалежно від того корисні вони чи ні. Він був створений 12 листопада 1968 року з метою збереження типових для Українського Полісся соснових лісів та сфагнових боліт.

Заповідник знаходиться в Житомирській області у межиріччі Уборті та Болотниці, які зливаються за його межами і впадають у р. Прип'ять. На півночі заповідник межує з Білоруссю, а на заході з Рівненською областю. Його площа складає 20104 гектари, протяжність території зі сходу на захід – 27 км, а з півночі на південь – 21 км. Адміністративний центр знаходиться в с. Селезівка Овруцького району.

Поліський заповідник

рись європейська

горностай

журавель сірий

водяний горіх

росичка проміжна

журавлина
дрібноплідна

заєць-біляк

змій

3) Словникова робота.

Біосферний заповідник – установа міжнародного значення, що займається природоохоронною та науково-дослідною діяльністю.

4) Рослинний і тваринний світ Асканії-Нової.

“Асканія-Нова” – справжнє диво. Це – найстаріший заповідний комплекс в Україні. Тут – найбільший у Європі дикий степ, якого ніколи не торкався плуг. Природний ландшафт сухого типчаково-ковилового степу – серце заповідника. Хто хоча б один раз побував у ньому, на все життя запам’ятає замішаний на ароматах різних трав запах південних степів. Неперевершеним він виглядає навесні, коли квітнуть тюльпани, півники, гіацинти.

Поруч із степом – приємна прохолода тінистих алей дендропарку. Він створений людиною у безводному степу, і в це складно повірити – квітучі дерева і кущі посеред степу – наче оаза серед пустелі.

Зоопарк в “Асканії-Нова” – це домівка диких тварин, які живуть тут в умовах, максимально наближених до дикої природи. У зоопарку можна зустріти тварин саван, пустель, степів, гірських районів, рідкісних птахів степової зони. Більшість із них – зникаючі та рідкісні види: кінь Пржевальського, зебра Греві, козел гвинторогий, журавель степовий. Через заповідну територію проходить стародавній Азово-Чорноморський міграційний шлях птахів. В окремі роки кількість мігруючих птахів сягає 800 тисяч.

5) Рослинний і тваринний світ Канівського заповідника.

Поблизу Канева у Черкаській області лежить один з найстаріших заповідників України – **Канівський природний заповідник**, заснований 30 липня 1923 року.

Площа природного заповідника складає 2027 гектарів. Колись територія **Канівського заповідника** була вкрита густими дубовими лісами, проте через надмірне вирубування дерев, яке викликало сильну ерозію ґрунтів, сьогодні третину території займають яри, а основною породою дерев замість дуба став граб. Рослинний світ заповідника нараховує близько 990 видів, що складає 20 % загальної флори України. На цих землях ростуть такі унікальні види, як підсніжник звичайний, цибуля ведмежа, ранник весняний тощо.

Унікальною та багатою є також фауна **Канівського природного заповідника**. Відвідуючи природні зони, можна натрапити на кабанів, лисиць, зайців, лосів, борсуків. Зустрічаються такі земноводні, як ропуха сіра, тритон, квакша, часничниця.

Заповідник є важливим пунктом для відпочинку птахів під час перельотів, тому восени можна побачити зграї мартинів і качок. Окрім цих видів, можна зустріти велику кількість білих чапель, лелек та орланів-білохвостів.

Природа **Канівського заповідника** є домом для більш ніж 10 тисяч видів безхребетних тварин, багато з яких занесені до Червоної книги України, як,

наприклад, жук-олень, джміль моховий, махаон, ктир гігантський, бражник мертва голова та інші.

Канівський природний заповідник має багату як природну, так і історичну спадщину. Тут виявлені та перебувають під охороною скіфські городища й поселення полян, а також городище давньоруського міста Родень, датоване IX–XIII століттями.

Місцева природа поєднала в собі лісисті пагорби та глибокі води Дніпра, степову рослинність і заболочені ділянки, популярні туристичні місця та, навпаки, ізольовані заплавні острови. Колорит і приголомшливі краєвиди з дніпровських круч точно зачарують вас своєю красою.

6) Чому так кажуть.

Лісом ходи – під ноги диви.

Поле бачить, а ліс чує.

7) Творче завдання.

Використовуючи підручник та інші джерела інформації, підготуйте інформацію «Природоохоронні території нашого краю». Під час його підготовки користуйтеся планом на ст. 157.

Фізкультхвилинка.

5. Закріплення вивченого.

1) Робота в зошитах ст. 76.

Завдання 2

За даними ООН, найбільше на скорочення біовидів впливає **вирубка лісів, надмірне виловлювання риби, спалення викопного палива**. Також людство сильно забруднило землю та воду. На Землі існує до **восьми мільйонів видів тварин та рослин**. З них **понад півмільйона** не мають необхідного місця на суші для виживання.

2) Перевіряємо себе.

1. З якою метою створюють заповідні території в Україні?

2. Які заповідні території є у вашому краї?

3. Що в цій темі залишилося для вас незрозумілим? Як і де знайти відповіді на запитання?

6. Підсумок.

1) Чи знаєте ви, що....

Підручник.
сторінка

...до природних чудес України належить Дністровський каньйон – глибока ущелина зі скелястими стінами. Це найбільший каньйон в Україні та один з найбільших у Європі. Він простягнувся на 250 км. Тут протікає Дністер – друга за величиною річка в Україні. Дністровський каньйон цінний своїми скельними утвореннями, печерами, водоспадами, джерелами.

2) Вправа «Світлофор настрою»

3) Домашнє завдання.

Повторити тему на ст. 152-154, зошит ст. 76, повідомлення.

Перевір свої знання:

<https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=9427229>

Повідом результат.

Роботи надсилайте на Human або на ел. пошту lenusya.lysenko@gmail.com